

Фикҳ дарси (230-дарс) Фарз намозга етишиш

Image not found or type unknown

19:00 / 12.05.2023 3849

نَا، تَمِي قُأَفِ ضِرْفِ ي فَعَرَشُ نَم
وَأ، يَلُؤَالِةَ كُرْلَلُ دُجْسَي مَل
عَطِقِ يُّعَابُرِ رِيغِ ي فَوَهُ وَدَجَس
مَضَ دَعَبُ أَلِ هِي فِ أَدَكُ و، يَدَتُ قَاو
هُمْتِي هُنْمِ أَثِلَاتِ يَلَصُ نَاو. يَخُأ

ي ف آلإ ، آلّفننّم ي دتقوي سّمث
رّصعلا

دجسمّم نّم لّصّي مّ لّ نّم ج وّخ وركّو
، ي رّخ أة عمج م ي ق م ل آل ، هي ف نّدأ
، ءاشعلا او رّهظلا ي لّص نّم ل آل و
أمهريغ ي ف و ءة م اق إ ل ا ذنع آلإ
: ت م ي ق أ ن إ و ج رّخ ي

نّم ، ي دتقوي و رّج فل ا ءنّس كرتي و
كردأ نّم و . اه ادا ن إ عمج ب ه ك ردي م ل
آلإ اهي ضقوي آل و اه آل ص ه نّم ءة ع ك ر
ءنّس كرتي و . ه ض ر ف ل آ ع ب ت
سّمث ، ي دتقوي و ن ي ل ا خ ل ا ي ف رّهظلا
أمهريغ و ، ه غ ف ش ل ب ق اهي ضقوي
آل ص ا ي ضقوي آل

Киши фарз намозни бошлаганидан кейин ўша намозга иқома айтиб
қолинса, агар биринчи рақъатга сажда қилмаган бўлса ёки тўрт

ракъатли бўлмаган намозда сажда қилган бўлса, ўз намозини кесади ва иқтидо қилади. Шунингдек, тўрт ракъатлисида ҳам, бир ракъат қўшганидан кейин.

Агар мазкур намоздан уч ракъатни ўқиган бўлса, уни тамом қилади ва нафлни ният қилиб иқтидо қилади. Илло, асрда буни қилмайди.

Азон айтилган масжиддаги одам намозни ўқимай чиқиши макруҳдир. Бошқа жамоатни қоим қилувчига макруҳ эмас. Шунингдек, пешин ва хуфтонни ўқиб олганларга ҳам. Илло, иқома пайтида макруҳдир. Иккисидан бошқасида агар иқома айтилса ҳам, чиқаверади.

Бомдоднинг суннاتини ўқиса, фарз жамоатига етиша олмайдиган бўлса, суннатни тарк қилади. Ким фарздан бир ракъатга етадиган бўлса ҳам, суннатини ўқийди.

Бомдоднинг суннати қазосини фақат фарзига тобеъ бўлган ҳолдагина ўқийди.

Икки ҳолатда ҳам пешиннинг суннатини тарк қилиб, иқтидо қилади. Сўнгра унинг қазосини бир жуфт суннатидан аввал ўқийди. Ўша иккисидан бошқаларни асло қазо қилинмайди.

Намозни жамоат билан ўқиш ўта савобли амал. Уни аввалидан охиригача имом билан ўқилса, савоби мукаммал бўлади. Такбири таҳримани имом билан бирга айтиш катта фазилатдир.

هُنَعُ هَلَلَا يَضَرَّ رِيْرُهُ يَا بَأْنَع
هُلَلَا يَلَّصْ هَلَلَا لُوسَرَلَاقَ : لَاق
مَامْإِلَا لَعُجْ أَمَّنَا : مَلَسَوِ هِيَلَع
، أَوْرَبَكَفَ رَبَّكَ إِذِإْفَ ، هِبْ مَتُؤِيَل
عَكَرَ إِذِإْوِ ، رَبَّكَؤِي يَّتَحْ أَوْرَبَكَؤَتِ أَلَوِ

عَ كَرِي يُّ تَح اُوَع كُرَت اَلَو ، اُوَع كُرَاف
اُوُدْجَسَت اَلَو ، اُوُدْجَس اَف دَجَس اِذِاَو
دُوَاد وُبَا هَاوَر . دُجَسَي يُّ تَح

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Имом фақат унга эргашилмоғи учун қилинган. Бас, қачон у такбир айтса, сиз ҳам такбир айтинг. У такбир айтмагунча, сиз такбир айтманг. Қачон у рукуъ қилса, сиз ҳам рукуъ қилинг. У рукуъ қилмагунча, сиз рукуъ қилманг. Қачон у сажда қилса, сиз ҳам сажда қилинг. У сажда қилмагунча, сиз сажда қилманг», дедилар».

Абу Довуд ривоят қилган.

هَلَلَا لُوسَرَ لَاقٍ : اءَاذْرَدَلَا يِبَا نَع
ةَفَنَانَاو ، ةَفَنَانَاي شَلْ لَنَانَا :
، يَلْوَالَا ةَرِي بَكَّتَلَا ةَالَّصَلَا
اَهْيَلَع اُوْظِفَا حَف

Абу Дардо розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ҳар бир нарсанинг сараси бўлади. Намознинг сараси биринчи такбирдир. Бас, уни муҳофаза қилинг», дедилар».

Шу билан бирга, жамоатни энг охирги лаҳзасида топган кишига ҳам савоб бўлаверади.

Ким имом биринчи саломни беришидан олдин такбири таҳримани айтиб қолса, жамоатни топган бўлади.

Ким келганда имомнинг рукуъ қилиб турганини кўрса, тик турган ҳолда такбир айтиб, кейин рукуъга бориб, бир тасбеҳ айтиб қолса ҳам, ўша ракъатни топган бўлади. Нима бўлса ҳам, имомга иқтидо қилишга ошиқиш керак.

«Мухтасари Виқоя»нинг ушбу матнлари ҳам мана шу масалага бағишланади:

Киши фарз намозни бошлаганидан кейин ўша намозга иқома айтиб қолинса, агар биринчи ракъатга сажда қилмаган бўлса ёки тўрт ракъатли бўлмаган намозда сажда қилган бўлса, ўз намозини кесади ва иқтидо қилади.

Бир киши беҳабар ҳолда бир намозни ёки унинг қазосини ўқиётган эди. Бирдан худди ўша намозга жамоат учун иқома айтилиб қолди. Шунда у биринчи ракъатнинг саждасини қилмаган бўлса, тик турган ҳолида икки тарафга салом бериб, намозини тугатади ва бориб, жамоатга қўшилади.

Бомдод ва шом намозларида биринчи ракъатнинг саждасини қилган бўлса ҳам, намозини кесиб, жамоатга қўшилади, чунки бир ўзи ўқигандан кўра жамоат билан ўқиш савоблидир.

نَا : اَمُّهُ نَعُ هَلْ لَ اِي ضَرَّ رَمُعَ نُبَا نَع
هَيْ لَعُ هَلْ لَ اِي لَصَ هَلْ لَ ا ل وُسَر
لَضُ فَا ةَ عَامَ جُ لَ ا ةَ ا لَ ص : لَ ا قَ مَّ لَ سَ و
نَ ي رُ شَ عَ وِ عَ بَ سَ بَ دَ فُ لَ ا ةَ ا لَ صَ ن م
دُ وَا دَ ا بَا ا لَ ا ةَ سَ مَ خُ لَ ا هَا وِر . ةَ جَرَد

Ибн Умар розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Жамоат намози ёлғизнинг намозидан йигирма етти даража афзалдир», дедилар».

Бешовларидан фақат Абу Довуд ривоят қилмаган.

Шунингдек, тўрт ракъатлисида ҳам, бир ракъат қўшганидан кейин.

Яъни тўрт ракъатли намознинг биринчи ракъати саждасини қилган бўлса, унга яна бир ракъат қўшиб, салом беради ва жамоатга қўшилади.

Агар мазкур намоздан уч ракъатни ўқиган бўлса, уни тамом қилади ва нафлни ният қилиб иқтидо қилади.

Ўша тўрт ракъатли намознинг уч ракъатини ўқиб бўлганидан кейин иқома айтилиб қолса, қолган тўртинчи ракъатни ҳам ўқийди. Намозини тамомлаб бўлганидан кейин, савоб учун нафлни ният қилиб жамоатга қўшилади.

Илло, асрда буни қилмайди.

Чунки асрнинг фарзини ўқиб бўлгандан кейин нафл ўқиш макруҳдир.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.